Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

DESCOPERIM LUMEA ANIMALELOR

ÎMPREUNĂ CU GHIDUȘEL

CLASIFICARE • DESCRIERE • ACTIVITĂȚI

texte • poezii • ghicitori • proverbe • jocuri

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Cuprins

Introducere în lumea animalelor 2-3

INSECTE
Viermele de mătase 4-5
Gâzele. Lăcusta. Fluturele. Libelula 6-7
Greierele 8-9
Cărăbuşul. Gândacul de Colorado 10-11
Licuriciul 12-13
Albina. Măsuri de protecție 14-15

ARAHNIDE. Păianjenul 16-17

MAMIFERE
Vulpea 18-19
Zebra 20-21
Pisica 22-23
Câinele 24-25
Ursul (alb, negru, Grizzly) 26-27
Panda. Koala 28-29
Rozătoare. Şoarecele. Şobolanul. Hamsterul 30-31
Marsupiale. Cangurul 32-33
Cămila 34-35
Ariciul 36-37

AMFIBIENI. Broasca 38-39

REPTILE. Broasca țestoasă 40-41

VIEȚĂȚI DE APĂ. Caracatița. Căluțul-de-mare. Melcul 42-43

PĂSĂRI
Păsări călătoare. Rândunica. Barza. Cocorul 44-45
Păsări cântătoare şi mute. Păunul. Lebăda 46-47
Păsări sedentare. Vrabia. Cioara 48-49
Păsări sălbatice şi domestice. Rața 50-51
Papagalul 52-53
Pinguinul 54-55

Prietenie între viețuitoare 56-57
Ghicitori 58-61
Zicale şi Proverbe 62-63
Alte curiozități din lumea animalelor 64-67
Jocuri 68-75

Test 76-77
Răspunsuri 78

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

Călătoria lui Ghiduşel

Ghiduşel e-un băiețel,
Curios nevoie mare.
Multe lucruri află el,
Când se duce la plimbare.

Într-o zi el s-a pornit
Într-o lume minunată –
Da, desigur, ați ghicit –
De-animale populată.

Merse-n lanul cel de grâu,
Pe câmpie, pe imaş,
În pădure şi la râu,
Mai departe de oraş.

Se urcă într-un copac,
Scotoci prin tufăriş,
Înotă un pic în lac,
Merse mult târâş-grăpiş.

Vru să ştie ce mai fac
Veverița roşcovană
Şi broscuța Oac-oac-oac,
Şi oița năzdrăvană.

Vru să afle cum o duc
Licuricii prin frunzare
Şi albinele în stup,
Şi-alte gâze cu-aripioare.

Când crescu puțin mai mare,
A ajuns la Polul Sud
Şi în zone tropicale,
Unde este soare mult.

Ce văzu? Aflați îndată:
Am tot scris vreo săptămână
Într-o carte minunată
Ce-o aveți acum în mână.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Lumea animală are denumirea de FAUNĂ.
Viețuitoarele se împart în clase:
▪ **insecte** ▪ **pești** ▪ **amfibieni**
▪ **reptile** ▪ **păsări** ▪ **mamifere**.
Fiecare clasă se împarte în ordine și familii.
Animalele se clasifică în mai multe moduri:

Iată ce am aflat!

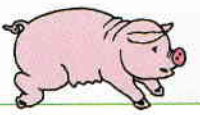

▪ **mergătoare** – se deplasează cu ajutorul picioarelor (ex.: vulpea, curcanul)
▪ **zburătoare** – se deplasează cu ajutorul aripilor (ex.: rândunica, buburuza)
▪ **târâtoare** – se târăsc (ex.: șarpele, râma)
▪ **înotătoare** – înoată (ex.: delfinul, peștii)

▪ **terestre** – trăiesc pe uscat
▪ **acvatice** – trăiesc în apă
▪ **amfibii** – trăiesc și pe uscat, și în apă

▪ **erbivore** – se hrănesc cu plante
▪ **carnivore** – se hrănesc cu alte vietăți
▪ **omnivore** – se hrănesc și cu plante, și cu animale

▪ **sălbatice** – trăiesc în stare de libertate și se feresc de om (ex.: lupul, viespea)
▪ **domestice** – trăiesc pe lângă om sau au fost îmblânzite de el (ex.: vaca, albina)
Unele specii trăiesc și pe lângă om, și în sălbăticie: calul, porcul, iepurele etc.

▪ **sedentare** – rămân în același loc, indiferent de schimbarea climei
▪ **migratoare** – călătoresc în căutarea unor condiții mai bune de trai

▪ **vertebrate** – au coloană vertebrală și schelet osos intern (ex.: ursul, peștele)
▪ **nevertebrate** – n-au coloană vertebrală, nici schelet osos intern (ex.: insectele, meduzele)

▪ **bipede** – au 2 picioare
▪ **patrupede** – au 4 picioare
▪ **miriapode** – au multe picioare
▪ **apode** – sunt lipsite de picioare

Animalele sunt ființe inteligente, iar modul lor de viață ne uimește deseori.
Din păcate, multe specii sunt pe cale de dispariție. Acestea sunt înscrise în Cartea Roșie, pentru ca oamenii să le protejeze.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Căsuța viermelui

Ala Bujor

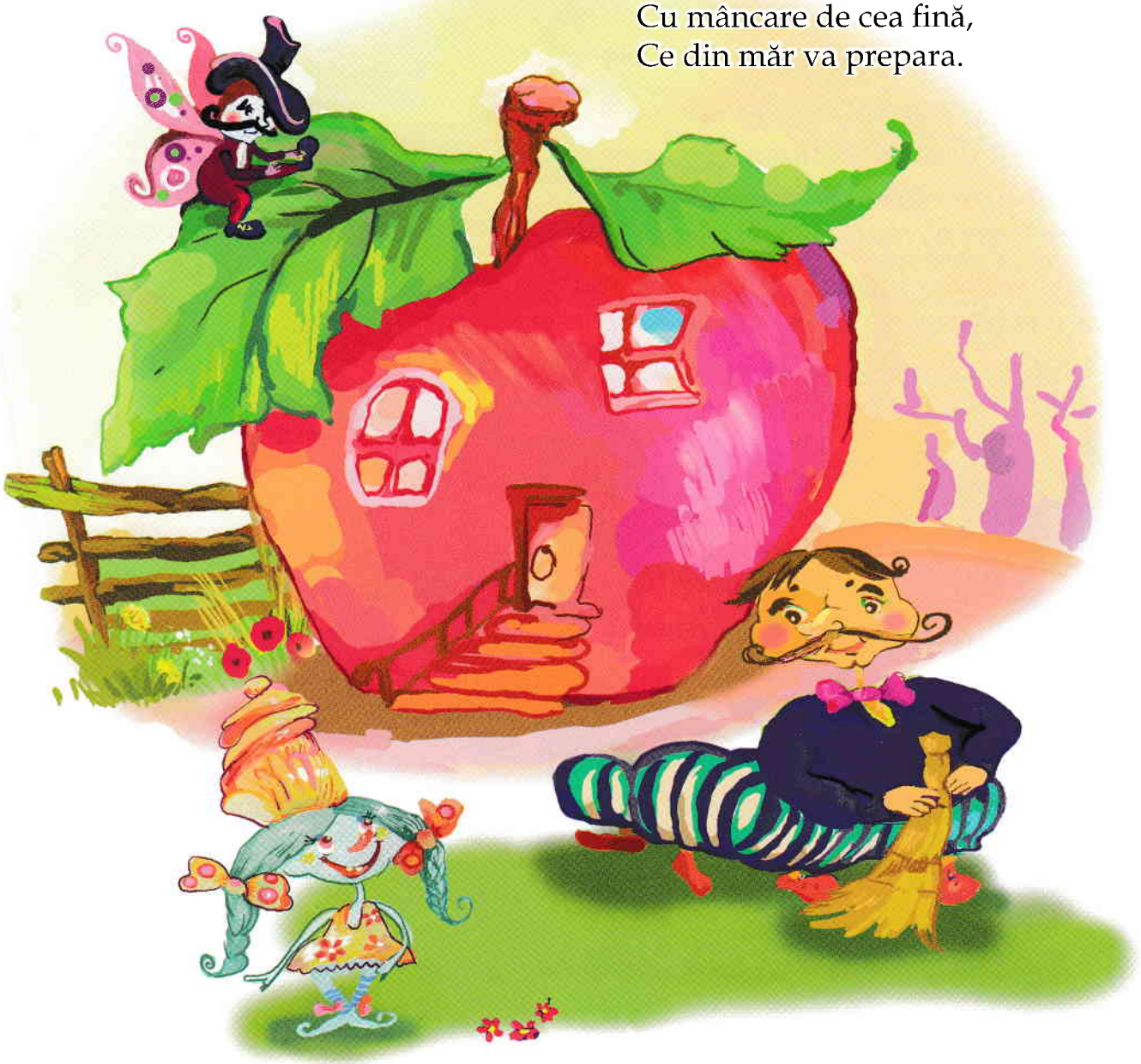
Şi-a făcut viermele-o casă
Într-un măr frumos şi dulce.
Casa lui e spațioasă –
Tare bine-n ea o duce.

În căsuța-i de măr plină
Viermele-a făcut curat,
Căci în vizită-o să vină
Nişte viermişori din sat.

A spălat pereți şi geamuri,
Lângă prag a măturat,
A şters praful de pe ramuri
Şi cu suc le-a parfumat.

Uite ce minune mare –
Mărul dulce şi frumos
E şi casă, şi mâncare.
Adăpostul e gustos!

Pe cei oaspeți ce-o să vină
Viermele-i va ospăta
Cu mâncare de cea fină,
Ce din măr va prepara.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Viermele este un nume dat mai multor animale fără coloană vertebrală și fără picioare, cu un corp moale, lunguieț, cu pielea lucioasă.
Viermele trăiește în sol, în apă sau ca parazit pe plante și pe animale. Există multe specii de viermi.
În popor, larvelor unor insecte li se spune viermi.

Iată ce am aflat!

Râma este un vierme inelat care trăiește în sol. Are corpul alcătuit din multe inele (fiecare inel constituie una din inimi), lung de până la 25 cm. Dacă râma își pierde un segment din corp, îi crește altul la loc. Pielea ei e umedă, având rol în respirație și de simț. Râma se hrănește cu resturi din sol.

Râmele sunt foarte utile: ele sapă în pământ și ajută la aerisirea solului, la circulația apei în sol. Râmele moarte îmbogățesc solul cu substanțe valoroase, solul devenind mai fertil.

Viermele de mătase, deși se numește așa, nu este vierme, ci larva unui fluture. Este o insectă domesticită.
Fluturele de mătase depune ouăle pe frunzele plantelor. Din ou se dezvoltă larva care se transformă în crisalidă (pupă), din care apare fluturele.

Fluturele de mătase trăiește 10-15 zile. El nu se hrănește decât cu rezervele acumulate în stadiul de larvă.
Larva fluturelui, lungă de 6-8 cm, are o culoare închisă, datorită unor perișori deși și negri. Ea se hrănește cu frunze de dud sau de stejar. Stadiul de larvă durează circa o lună.

Înainte de a deveni crisalidă, larva se înfășoară în mătase, formând o gogoașă. Firul de mătase este lichid, dar se întărește în contact cu aerul. Firul de mătase este lung (are câteva sute de metri), lucios și rezistent. El este adunat și țesut de oameni, astfel obținându-se mătasea naturală. Pupa nu se hrănește și nu se deplasează. În gogoașă se dezvoltă fluturele, care face o gaură și iese afară.

Fiind mici, viermilor li se spune și viermișori, viermușori, viermuleți.
A trăi ca viermele în rădăcina hreanului – a duce o viață grea.
A avea viermi – a fi neastâmpărat, a nu-și găsi locul.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Întâmplarea din grădină

Cicerone Theodorescu

Hei, prin ierburi lungi, subțiri,
Câtă viață e, te miri!
Pe-o crenguță de cârmâz
Trei albine joacă bâz...
Iar bondarii, toată ziua
Joacă prinselea şi piua.
Trece şi-o lăcustă-n zbor:
Parcă e aviator.
Şi-ntre flori, pe-un lunecuş,
Tanc?...Ce-o fi? Ba cărăbuş!
Lume multă, gâze mici,
Gărgărițe şi furnici,
Unele şi celelalte
Mici prin firele înalte
Ziulica-ntreagă, toate,
Fug la treburi, ocupate.
Trec vâlcele, urcă stânci,
Pe sub ierburile adânci.

...Pentru micile făpturi
Ierburile sunt păduri!
Şi-o gânganie pitică
Se tot uită-n sus, cu frică:
Sub o frunză, ca-ntr-o casă,
Stă şi zace, sperioasă:
- Amețeală parcă-mi vine!
Negru-i codrul, vai de mine!
Licuriciu-i spune-n şoapte:
- Las', ți-l luminez, la noapte...
Poate voi veți întreba:
- O fi codru chiar?...Sau ba?
Ce păduri or fi? Ce fel?
...Păi, păduri de pătrunjel!
Nu sunt codrii de stejar?
...Nu: Sunt brazde de mărar!

Gâzulițele

Suntem gâzulițe mici -
Buburuze sau furnici;
Însă ştim a prețui
Bucuria de-a trăi.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Insectele sunt mici animale fără vertebre, cu corpul format din 3 segmente – cap, torace și abdomen, având câte 3 perechi de picioare.
Ce este comun între muscă, albină, greier, cărăbuș, fluture? Ele sunt toate insecte!
Insectele mici zburătoare se mai numesc gâze.

Iată ce am aflat!

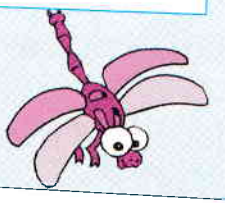

Din marea familie de „săritori" din lumea insectelor fac parte greierii, cosașii și lăcustele. Majoritatea au picioarele posterioare (din spate) foarte puternice și mai lungi, adaptate pentru sărit – acesta fiind modul cel mai sigur în care scapă de dușmanii lor.

În Antichitate, lăcustele erau considerate o pedeapsă de la Dumnezeu și aduceau spaima în rândul oamenilor, venind în roiuri mari și distrugând câmpurile.

Lăcustele trăiesc de obicei izolat, dar după o secetă lungă urmată de ploi abundente, din ouăle depuse de lăcuste ies foarte multe larve – mii pe metru pătrat. În căutare de hrană, larvele se mișcă pe pământ într-o direcție fixă, pe care nu o schimbă, indiferent de obstacole. Norii de lăcuste, formați din milioane de indivizi, pot acoperi peste 120 km în câteva ore. Deși cântărește doar 2-3 grame, această insectă este foarte lacomă și capabilă de pagube uriașe. Lăcustele pot distruge 20 de hectare cultivate doar într-o jumătate de minut!

În popor, lăcustei i se mai spune cal-de-iarbă, în timp ce libelula a fost botezată „calul-popii", „calul-dracului" sau „cal-de-apă". Libelula are ochii mari și aripile străvezii. Corpul ei poate fi de diverse culori: verde, negru, albastru, galben, roșu etc.

Există specii de lăcuste care se mănâncă între ele sau chiar pe sine. Acestea sunt insensibile la durere și încep prin a-și mânca picioarele din față, apoi corpul, dar nu fac acest lucru din cauza lipsei de hrană.

O insectă deosebit de frumoasă este **fluturele**. Micuța vietate colorată, cu pulbere pe aripioare, apare din omidă! Omida este larva care se hrănește cu frunze. Când cineva mănâncă mult și lacom, i se spune: „Mănânci ca omizile".

Țânțarii, păduchii, puricii, ploșnițele, căpușele aduc pagube directe omului: „mușcându-l", ele pot să-i transmită diverse boli grave.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Greieraşul

George Topârceanu

Iar pe coastă, la urcuş,
Din căsuța lui de humă
A ieşit un greieruş,
Negru, mic, muiat în tuş
Şi pe-aripi pudrat cu brumă:

– Cri-cri-cri,
Toamnă gri,
Nu credeam c-o să mai vii
Înainte de Crăciun,
Că puteam şi eu s-adun
O grăunță cât de mică,
Ca să nu cer împrumut
La vecina mea furnică,
Fi'ndcă nu-mi dă
niciodată,
Şi-apoi umple lumea toată
Că m-am dus şi i-am cerut...

Dar de-acuş,
Zise el cu glas sfârşit
Ridicând un picioruş,
Dar de-acuş s-a isprăvit...
Cri-cri-cri,
Toamnă gri,
Tare-s mic şi necăjit!

Pui de greier

Tudor Arghezi

Sare parcă pe jăratic
Şi-i şi lung şi e şi lat.
Capu-i pare retezat
Şi, al naibii, e simpatic.
Tânăra caricatură
E-mbrăcată ca-n nădragi,
Şi toți frații lui mi-s dragi,
Numai dacă tac din gură.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

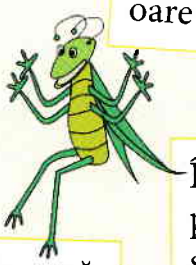
Greierul (sau greierele) e reprezentat ca un iscusit cântăreț ce înfrumusețează nopțile de vară. De fapt, nu este o melodie, ci un sunet ascuțit și pătrunzător, emis prin frecarea elitrelor (fie intre ele, fie cu ajutorul picioarelor). „Cântă" numai masculii, iar „serenadele" lor sunt pentru femelele pe care vor să le atragă.

Iată ce am aflat!

Greierul are corpul scurt și gros, iar capul este dotat cu antene lungi și ochi mari. În cea mai mare parte a zilei, stă ascuns în locuri întunecoase, sub pietre, în crăpături ale scoarței sau printre plante.

Elitrele sunt niște aripi ale insectelor (externe la unele specii, anterioare la altele), fiind de obicei tari.

În Antichitate, în China și Japonia, greierii erau prinși, li se verifica „talentul" de soliști, iar cei mai valoroși erau vânduți bogătașilor, care îi țineau în cuști de aur și le ascultau noaptea serenadele. În China, de mii de ani, se organizează lupte de greieri. Se desfășoară adevărate turnee, filmate cu camere video și transmise pe anumite canale TV. Tot din Orient mai vine un obicei: acela de a-i mânca...

Nu toți greierii sunt verzi! Greierele de casă este galben-maroniu (cu trei dungi întunecate pe cap); el mănâncă aproape orice găsește prin resturile din bucătărie. Greierele de câmp este aproape negru, cu nuanțe maronii. În America de Nord trăiește greierele nordic (sau american), camuflat în așa fel încât seamănă cu niște frunze verzi, strălucitoare. El este mult mai mare decât rudele sale europene – are circa 5 centimetri. Una dintre cele mai grele insecte din lume, greierele fără aripi, trăiește în Noua Zeelandă și are o lungime de 8,5 cm.

Micul cântăreț provoacă necazuri agricultorilor, atacând în grupuri foarte numeroase culturile și distrugându-le. Totuși, se consideră că greierii aduc noroc la casă și că țârâitul lor prevestește binele.

Majoritatea greierilor au 4 aripi: cele superioare (din față, numite elitrele) sunt întărite și au rol de protecție pentru celelalte două, din spate, care sunt subțiri, membranoase și servesc la zbor.

Femelele de greier au un tub în formă de sabie, prin care depun ouăle. Deși acest tub seamănă cu acul unor insecte, el nu este un organ de atac (sau de apărare).